

VITAM
 VIRTUTES ET MERITA
 VIRI
 MAGNIFICI NOBILISSIMI
 AMPLISSIMI
MARTINI DORNER
 CONSULIS.

DE INCLYTA REPUBLICA HAMBURGENSI
OPTIME PROMERITI

D. XI APRILIS CLOCC XCVIII PIE DEFUNCTI

1748

EX

AMPLISSIMI SENATUS

DECRETO

PUBLICO NOMINE EXPONIT

ANT. AUG. HENR. LICHTENSTEIN,

S. S. TH. ET PH. D.

L. L. O. O. PROFESSOR P. BIBLIOTHECAE PUBLICAE

PRAEFECTUS,

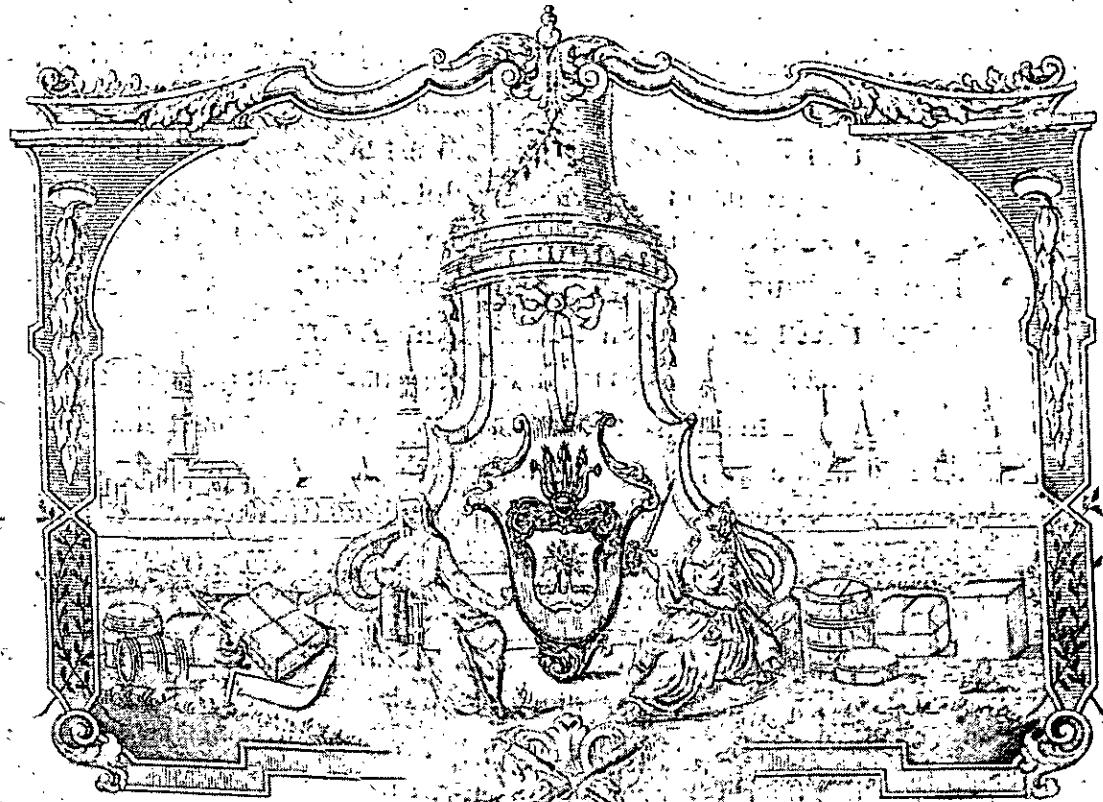
ET HOC ANNO GYMNASII,

JOHANNEI VERO PERPETUUS RECTOR.

HAMBURGI

LITTERIS CAROLIS WILHELCI MEYN, AMPLISSIMI SENATUS, GYMNASII
 ET SCHOLAE TYPOGRAPHI.

Extra omnem dubitationis aleam positum est, maiores, cum illum
 constituerent morem, ut, quoties viri, eminentioris alicujus mu-
 neris auctoritatē in hac inclyta urbe pollentes, diem supremum obirent,
 eodem anno Rectoris officio fungens, Professor Gymnasi, eorumdem
 virtutibus ac meritis publico nomine monumentum erigeret; praesertim
 id egisse, ut juventuti hoc facto consulerent, quam praeclaris atque
 illustribus exemplis imitandi causa propositis ad gnaviter agendum exci-
 tatum iri, merito arbitrabantur. Nihil enim profecto teneros adoles-
 centium animos vehementius instigati, quo diligentius omnes mentis
 pariter atque corporis nervos intendant, olim reipublicae utiliter inser-
 vituri, quam laudes civium, quos praeter ceteros egregiae indolis ac
 virtutis gloria clarere meminerint. Aliquanto vero magis prodest enar-
 ratio talis vitae, quae docet, recte collocatas ingenii dotes, sanctaeque
 honestatis alacre studium, non modo semper internam largiri animi
 quietem; verum etiam saepe suos cultores industrios, externo quodam
 rerum gestarum splendore, et munerum seu magistratum curulum
 claritate exornare. Hoc modo unum reipublicae lumen alterum incen-
 dere, atque e prioris phoenicis quasi cinere, alter sequior plerumque
 exoriri solet. Propriae experientiae fidā vicaria, eademque optima vitae
 magistra, historia testatur, ubique fere in universo terrarum orbe, plu-
 rimos cives patriae utilissimos, ad imitationem pri scorum antecessorum
 exstisile.

IV

exititisse. Themistoclem quidem, vix egressum ex ephebis, Miltiadis victoria, quam apud Marathonam, Persarum minas reiiciens, reportaverat, in Stoa seu porticu Poecile dicta summorum artificum penicillo graphicē expressa, dormire prohibebant; donec et ipse militari disciplina excutus, non modo Persas, verum adeo Miltiadē bellicis laudibus devicerat. Nae ille haud solus vigilavit ob acres inquietae aemulationis stimulos, qui noctu aequē atque interdiu in generoso excellentissimi cujusque ingenii pectore fixi, versare illud neutquam cessant, usque, dum ad virtutes laudesque maiorum aequandas erexerunt. Honesta illa iam ab Hesiodo laudata aemulatio praeferit exsistit, ubi docemur, aliquem internis modo ingenii et virtutis opibus adiutum, nullis admodum generosae prosapiae, vel grandium divitiarum adminiculis fretum, ad summos usque in sua patria honores fuisse evectum. Tunc enim laetior spes vel in tenui re familiari nutritos adfulget, fore, ut sibi quoque olim continat, pari morum severitate, parique vitae industria ad idem decoris culmen felici omniē prosperoque eventu adspirare.

Omnia, quae hactenus proposui, curate quadrant in Viruim Perilustrem et Magnificum MARTINUM DORNER, Consulem Hamburgensem, de Republica patria in genere, et de innumeris privatis hic vel alibi degentibus aeternum promeritum, cuius vitam plurimis virtutibus quas nullum vitium unquam contaminavit, exornatam, nunc breviter enarrare meum erit.

Natus ergo fuit hic ibidem Hamburgi die 3. Augusti A. R. S. CCXXVIII. Patrem habuit *Nicolaum Dorner*, mercatorem, neq; negotiorum mole neque opulentia admodum celebrem, matrem vero *Annam Catharinam Neukirch*, omni sexus sui virtute ornatissimam. Quamvis ergo ex honesta, neque ullo modo poenitenda, familia oriundus fuerit, neutquam tamen postmodo adeptos honores natalium splendor debuit. Nisi enim egregia indolis excellentia, item fide atque adsidua industria, quacum in variis vitae negotiis versatus est, multorum hominum gratiam et benevolentiam promeritus esset, vero simillimum est, eum per universam vitam in illa mediocritate mansurum fuisse, ad quam pro exigua domesticarum opum ratione natus esse videbatur. Non potest fieri, quin prima educatio, qua noster *Martinus Dorner* per tenerrimos adolescentiae annos gavisus est, perquam sollers fuerit ac liberalis, etiam si parum constet, utrum praceptorum cum sit nactus, ornatissimo seni *Johann Jacob Bode* similes, qui laudibus egregij filii *Joan. Elert. Bode* Professoris Berolinensis, Astronomici celeberrimi, vel apud exterōs claretib; hic Hamburgi vero non modo propter alias quoque liberos talibus parentibus, qualis ipse est, et proba coniux, quacum nunc per quinqueaginta tres annos felix et concors matrimonium colit, dignissimos, veruni etiam propter solidam arithmetices et reliquac matheeos cognitionem, qua tradenda

tradenda nunc ultra sexaginta annos de innumeris viris inter quos haut pauci negotiatores primarii sunt; maximopere promeritus est. Vix credibile est, ingenuos mores, quos vir humanissimus Consul *Dorner* sine ulla affectatione vel primo aditu cum nativa quadam gratia manifestabat, folius indolis aut feri studii opus fuisse. Apparebat potius ex ipso vultu, e gestibus atque diserti sermonis facundia, eumdem a teneris unguiculis elegantium hominum confortio interfuisse. Item ex ejus alaci amore erga sanctam religionem, item erga bonas litteras linguis atque artes, haut iniuria colligere mihi videor, nostrum ab ineunte aetate minime perfunctorie illas disciplinas excoluuisse, quas iuvenes mercaturaे olim vacantes, prudenter futuro curriculo consulturi, minime negligere consueverunt, etiamsi parum contigerit mihi investiganti omnes et singulos magistros reperire, qui talem tantumque virum, donec puer erat, singulas linguas artesque docuerunt.

Simul atque aetatis robore fretus, ipsa mercaturaे negotia capessere decreverat, eidem familiae sese tradidit, cuius adfinitate postea opes atque honores adeptus est. Intravit nempe domum Viri ornatissimi *Nicolai Persent*, opulenti, ut tum res erant, atque spectabilis negotiatoris. Ibi quidem strenue perfunctus est omnibus officiis, quae illo aevi a tyronibus exigebantur. Tantum vero absuit, ut animus *Dorneri* molestiis exercitae conditionis fatigatus frangeretur, ut potius pro generosa indole ab ipsis laboribus vires adsumeret. Inde factum est, ut patronus e tirocinio quasi manumissum a se alienare nollet, verum potius honesto stipendio auctum inter collaboratores adscisceret. Sic iuuentum strenue fungendo negotiis, quae Vir spectabilis et prudens *Persent* ipsi demandaverat, consumxit. Quum vero ille diem supremum obiret, ac filiorum eius alter, qui mercaturaे operam navaturus erat, nondum eam aetatis maturitatem obtinuisseisset, ut ipse iam posset gubernacula negotiorum dirigere; inter alios *Dornerus* noster, utpote familiae huius alumnus, diuque in illa domo versatus, a tutoribus constitutus est, qui continuaret mercantilia pie defuncti patrini instituta, in succrescentis *Persentianae* sobolis emolumendum. Tanta fide tantaque sollertia tunc temporis in hac vicaria quasi opera versatus est, ut remuneratione iucundissima pariter atque honorificentissima diuturni prosperique laboris dignus haberetur: nempe cui anno circio CCLXIII virgo, animi, corporis ac fortunae largiter locuples *Hanna Persent*, saepe laudati magistri et fautoris filia; nuberet. Quanta concordia, et quam intimo amore uterque coniux, hoc felix matrimonium coluerit, id quidem norunt omnes, quotquot nobile par, virtute morumque suavitate gemellum, proprius cognoverunt. Liberis quidem numquam gavisi sunt ambo condigni maritalis thori socii, neque adeo illa umquam prolis exspectatio eos frustrata est. Ceteroquin ita tenerrimo animi affectu alter alterum venerabantur,

VI

bantur, ut universae civitati exemplum religiosae fidei, et indulgentissimae unanimitatis, imitatione dignissimum exhiberent. Nec tamen propria vel perpetua fuit usque ad suam mortem *Dornero* haec felicitas. Namque erepta illi est exoptatissima uxor, acerbo et prematuro fato d. viii Maii a. c. 1584. Adeo aegre tulit hanc iacturam, ut postquam maturior vis illam partem animae suae abstulerat, vix unquam pristinam hilaritatem recuperaret, verum potius probam illam serenamque frontem, omnibus, ut quisque obveniret, humanissime adidente, obscura quaedam tristitia ac doloris frustra caelati nubecula tegeret.

Interea vero, quum amans, quod amare iuvaret, feliciter arderet, gavisus est, ventoque suo usque navigavit. Prospere enim illi negotia pie prudenterque coepit successerunt, quae quidem a mercionibus ratione a socero sibi tradita dividendis paulatim ad mensarum operas, quas cambiales vocare solemus, ita extendere coepit, ut denique mandata potentissimorum imperatorum, regum et principum curiae fidei que ipsius committerentur.

Nec latuit alacris *Donneri* virtus atque industria in variis functionibus civilibus, quas hic singulatim enumerare longum foret, neque est huius nostri instituti, Senatum Hamburgensem Amplissimum, qui viros adsiduos, ingenio consilioque pollentes sibi adsciscere amat. Cooptavit ergo illum ordo splendidissimus et Senatorem elegit a. d. 1582 Febr. c. 15. haud quam adfectantem honores, verum potius vehementer abhorrentem a munere laborioso diuque frustra reluctantem electioni. Neque hoc simulationis fuit superbiam sub praetextu veretur dae modestiae regentis. Quum enim leges Reipublicae Hamburgensis ferant, ut civis munus, ad quod legitime electus est, suscipere pertinat, diligitans, decima opum parte detracta, urbem et eius agros intratriduum relinquere cogatur: cooptulit noster ultroneam decimationem, dummodo sibi privato in patria manere liceret. Quod nulla ratione impetrans, impigre subiit omnis; ex amore negotiorum recusatum, ac tam diligenter pertulit labores, quos serio aversatus fuerat, ut pauci provincias misere exoptatas & ambitiose quaesitas aequo studiose amare soleant, atque hic noster *Dornerus* ornavit Spantam, unde citra dissimulationem abhorruit. Nolui factum hoc neutiquam incertis umbraticorum hominum rumoribus, sed manifesta universae civitatis conscientia tradidit, silentio praetermittere, quum solidam boni vereque popularis civis virtutem clarissime illustreret, qui id, quod haud temere, sed gravibus rationibus adductus, ob rem familiarem propriam nollet postulantem patria, non modo voluit, sed ita voluit, ut licet re ipsa coactus esset, ab invente aetate quam ardentissime concupisse ac se se ad hoc munus diligenter praeparasse, videretur. Obiit itaque omnes functiones senatorias, magna dignitate illis praefuit. Inter has praesertim nobis hic in censum venit Musa-

Musagetæ sive Scholarchæ, ut vulgo audit, provincia. Quam quem admodum gesserit, infra opportuniore loco exponam. Solummodo præturam urbanam declinare sustinuit, in hac civitate, praeter incolarum summam frequentiam, tot nautarum aliorumque saepe turbulentorum peregrinantium agminibus adfluentem, ne dicam laborante, sane molestissimam, et quae virum alioquin negotiis occupatum adeo distrahit ac divexat, ut multorum Senatorum optime de republica pröméritorum necem accelerasse non sine quadam probabilitate ex vulgari opinione et fama, vel certe iussitante ruino, plerumque putetur atque prohibetur. Nihilo secius præturam paganam sive rusticam gesit, quae, utpote minus onerosa, fructuosior vero et aequa honorifica, haud facile Senatori, nisi prætor urbanus antea fuerit, in partem cedere putatur; quinimo a. c. 10 cclxxxviii a. d. viii Februarii cum magna civium laetitia in locum pie defuncti *Dorneri* Consul Magnificus Reipublicæ in hac libera civitate imperiali creatus est. Summum hunc honoris civilis gradum, ultra quem civem Hamburgensem adspirare, nisi nefas et impium, minime certe populare foret, incredibili adsiduitate, fide prudentiaque, non adscendit modo, verum etiam maseule defendit. Verumtamen haud diu ultra decennium Consulatum gesit. Numquid dum commercium totius emporii patrii, suumque proprium maxime florebat, dum multi Principes *Dornerum* pro fidò negotiorum argentariorum gestore adamabant, vires derepte ipsum deserebant, atque sic opinione celerius deficiens, post paucas hebdomades, quasi adversa valetudine transegerat, ereptus est patriæ multisque privatis, quos non modo consilio et opera, verum etiam opibus quam liberalissime iuverat, die Jovis, qui erat xii Aprilis a. c. 10 cc xlviii hora antemeridiana xiith. Verum de morbo atque ultimis fatis pie defuncti agite audiamus artis peritum differentem, nimurum Virum experientissimum, praeclarissimum atque doctissimum *Dietericum Munsen* Med. D. cuius relatio, quam perbenigne mecum communicavit, ad verbū ita sonat:

"Vt cunque inopinata fuerit civibus acerbissima jactura, quam civitas Hamburgensis fecit, amittendo Magnificum Consulem *Dornerum*: equidem est, quod candide fatear, me iam diu tacite apud me ipsum perquam sollicitum fuisse circa eiusdem valetudinem, neque cessavisse, quin pro amici medicique officio ipsum admonere, ut sollerterem sanitatis curam iusto modo susciperet. Quindecim circiter anni sunt, ex quo sibi me adscivit medicum. Jam ab illo inde tempore e variis symptomatibus verebar, ne chronicus morbus illi minaretur. Cui ut occurrerem omnem operam navanti mihi contigit, ope convenientis diaetae aptorumque remediiorum ipsum adeo salvum ac sospitem servare, ut per longum illud spatiū vix umquam morbi causa lecto adfixus fuerit. Quod si huius viri longiore vita dignissimi prævalidam ad gravissima negotia

VIII

“ negotia propensionem; vigilem semper aliquid maioris momenti agendi
 “ curam, sollicitudinem ac moerorem circa et post mortem dilectissimae
 “ conjugis, porro solitudinem vitae, in qua omni relationi, et qual-
 “ cumque amoenitatum fructui valedixerat; quodsi, inquam, publicos
 “ eius labores in usum reipublicae, cui cum fide atque honestate summa
 “ inserviebat, quodsi immensam molem negotiorum mercantilium, qui-
 “ bus adsidue fungebatur, reputaveris: profecto mirandum est; praeser-
 “ tim medico harum rerum gnaro, quod sub tot tantisque animi et corpo-
 “ ris molestiis fatigatus aetatem eo usque provexerit.

“ Sub initium anni clo I c c xcvi moliminibus podagricis affectus
 “ est; quae licet aeger debita quieti et curae manus victas dare detrecta-
 “ ret, nihilominus tamen more solito cedebant. Mense fere antequam
 “ diem supremum obiret, motus febriles post coenam notabiliter incres-
 “ centes sensit. Impensisimae adhortationes, quibus obtestabar, nihil
 “ valuerunt, quo domi manere decerneret. Curiam atque emporium
 “ adire perseveravit; levius, quam re ipsa erat, makum arbitratus. De-
 “ nique vires manifesto prostratae cogebant ipsum diaetam servare. At
 “ vel tunc fatigabat corpus ultra licitum, et arduum negotium erat, illum
 “ adigere, ut remediis rite uteretur. Novissimis diebus febris ingruere
 “ vires magis magisque deficere, aplithae os et linguam oppdere, i respi-
 “ ratio angis, simul diarrhoea colliquativa oriri. Sic denique placide diem
 “ supremum obiens consopiebatur Vir omnibus civibus carus, et post
 “ vitam, alacri studio peractram adsiduisque laboribus occupatam ad
 “ aeternam quietem intravit.”

Jam nobis restat, ut, quandoquidem instar Epaminondaē nullam
 prolem a semet ipso procreatam, praeter virtutis ac rerum egrégie gesta-
 rum laudem reliquit, omni encomio maior *Dornerus*; amabilem Vii
 Magnifici imaginem succincta delinéatione adumbremus. Quod ergo
 primum corporis formam attinet; citra athleticam proceritatem, statuta
 mediocris, ob iustum membrorum proportionem atque elegantem om-
 nium partium convenientiam, non carebat virili quodam decoro, aucto-
 ritatem Senatoriam et Consularem in publicis functionibus incredibiliter
 adiuvante. Recte enim profecto Romanus ille Consul, philosophorum
 atque oratorum non modo sui verum omnīs aevi facile princeps, vitaque
 humanae haut quam sordidus arbitri Cicero ait: pulchritudo corporis
 apta compositione membrorum mover oculos, et delectat hoc ipso, quod
 inter se omnes partes cum quodam lepore consentiunt. Quo quidem in
Dornero nostro accessit rectus vigor, virtute et abstinentia ab enervante
 libidine ad senilem usque aetatem integer servatus. Onus quidem Aetna
 gravius iam per se ipsa senectus est et habet: verum tamen sive
 palmae sub imposita mole incurvari negantur, interno quasi quodam
 robore suffulta; ita recti vitae cultus nervos ultra solitum aetatis spatiū
 roborant.

roborant; neque committunt ut pueritia adolescentia et iuventute pudice castaque consumta, praepropere festinet canosque tante verrat decrepita caducitas, contra potius crudam viridemque sustentant senectutem.

Vultus fere semper idem eademque frons nativam oris probitatem sereno fulgore illustrabat, in tantum, ut noster merito vel iam proiecta aetate pulchris viris adnumerari posset. Forsan me favor et gratia fallit, quippe qui patrocinio senum praesertim per viginti et quod excurrit annos in hac urbe ab uno honorum gradu ad alterum evectus sum: sed videor mihi omnino observasse, minus Hamburgi, quam alibi, aetate proiectos omnium ordinum homines, praesertim verot optimates viros, faciem ad severitatem rigidam componere, frontemque sulcorum austерitate corrugare. Unde hoc fiat, in universum hic quaerere distuli, nec scire licet omnia, quanquam ipsa civilitas, ad quam per liberam reipublicae constitutionem senes invitantur, praeter delicias ampliae saturaeque urbis, quales multa exolescentis vitae incommoda levant, vel certe leniunt, multum huc profecto valet. *Dornarus*, certe praeclarum existit humanitatis, e linea mentorum conformatioне eluentis exemplum. Quam ob rem, licet post optimae coniugis obitum, uti iam supra monuimus, rarissime animi hilaris, attamen semper accessus faciles ac gratiosos praestans adventantibus quilibus cunque, primo statim obtutu cunctos clientes ita lumen placidorum iubare adfulsit, ut vix primulum innotescentes ipsum promerendis hominibus natum esse, repente decernerent. Dotibus hisce a natura insitis, accessit prompta disertaque facundia. Similatqne aliquem de ullo negotio publico privatoe, probabiliter differentem audiverat, non modo eius mentem animique intentionem opinione celerius percipiebat, verum etiam quid et quomodo sibi respondendum esset, praefeo habebat. Hinc suę inutili proprii alienique temporis dispendio, morem antiquum obrinuit, neminem conventorum excludendi, praesertim talem, quem semel norat expedite loquentem, nec citra verecundiam cunctantem. Perspicax, illigerat ingenii acumen, praecipue mores atque indolem hominum rapide discerat; neque indignos facile umquam sovit, aliorumve tutelae commendavit. Verum id quidem aliquanto magis praedicandum venit aestimantibus, quod ante Consulatum multis profuit, dum tribules ambiendo puncta ferre iuvit. Novissimis annis a commendationibus candidatorum, honores qualisque querentium fere prorsus abstinuit, utrum ingratu quorumdam animo offensus, an veritus, ne auctoritate consulari honestissime quaesita videretur abuti, an vero ulla alia causa impulsus, parum liquet. Confortia nunquam sollicite coluit, gnayiter laboribus inhaerescere ab adolescentia inde consuetus; Convivia vero, praecipue sub ultimum vitae spatum, quantum honeste fieri posset, plane evitare studuit. Unam solummodo soditatem adamayit, quam aliquot viri, multis nominibus primarii iniverant, ut primo die Jovis unius cuiusque mensis invicem communiter vira fruerentur.

X.

rentur. Ceterum raro iucundam alioqui praesentiam suam impertivit amicis invitantibus; non modo quod negotiis quam voluptatibus tempus impendere mallet; sed etiam qui frugalitatem inter virtutes reliquas coluit strenue; nec epularum nec potationum deliciis ullo modo deditus. Etenim quo mentem semper liquidam ac serenam fervaret; tot tantisque privatis pariter atque publicis negotiis intentam, utebatur leviore cibo vinoque, ne ventriculi cruditas unquam animi aciem praestringeret. Nec ludo neque alia longiore damnosave recreatione utebatur, unice brevi equitatione plerumque matutina, saepe antelucana, corpus exercens. Post actos labores item solis festisque diebus in perlegendos utiles libros incubuit, ne litteratura, quatenus illam studiis amplecti deberet aut vellet, novissima, ipsum lateret. In quo quidem vel alii minus severi negotiatores Hamburgenes litteratis hominibus exemplum imitatione dignissimum praefuerunt. Dornierus neque antiquam eruditionem contempsit, et donec inter scholasticae rei proceres fuit, tum omni alia ratione fautorem humaniorum litterarum se se exhibuit, tum praesertim examinibus Johannei vernis atque auctum malibus haud perfectorie interesse confueuerat. Non sine quodam grato dolore eius recordor, quod patientissima audientia et curata attentione praeciptores aequa atque alumnos, ea tempestate frequentes, mirifice iuvaret, atque ad gnatiter fungendum officio excitaret. Nunquam illum vidi cum vicino ad sefore tali occasione confabularem, aut alioqui cessantem, quin semper hoc ageret. Neque hoc solummodo exempli causa fecit, quo adolescentes moneret, magistrorum quaestionibus vacivas aures praebere, sed propria spontaneaque sollertia impulsus. Memini enim, quum post primos Montgolferiorum conatus chemici Francogalli sic diuersas aerostaticas machinas primulum commenti essent, me in examine tractare locum in Tusculanis quaestionibus, ubi Cicero ait, animos hominum ideo post mortem sublimis in coelum sursum ferri, quod ex igneo aere constent, idque inihi ansam praebere, ut circa physicas antiquitates paulisper discurrerem; tunc postea comperi, Dornierum ea, quae in Johanneo a me discussa adivisset, cum honorifica mei qualiscunque ingeniali mentione inter amicos quam curatissime repetivisse. Sed existant alia clara patrocinii, quo ille litterarum studia fovere solebat, documenta. Et enim, quum triennio abhinc, suadente aliquo litteris maximopere propitio negotiatore, pie defunctus Giseki Med. D. Gymnas. Professor et Bibliothecarius primarius, mecum unam, pro comparandis utilibus libris, publicae Bibliothecae complemento interfervuris apud locupletes et munificos mercatores Hamburgenes symbolas colligeret; noster hic Vir, non merito titulo verum re ipsa propriisque factis Magnificus Dornierus ampla dote nos auxit, aliisque civib[us] exemplum praebuit, aemulationem tantam excitaturum, ut non euidem, sub auspiciis & moderamine Viri Perillustris & Consultissimi Senatoris Widow J. U. L. Musagetarum in hac urbe nunc Praesulis dignissimi, ipse splendida quaedam et utilia eruditorum

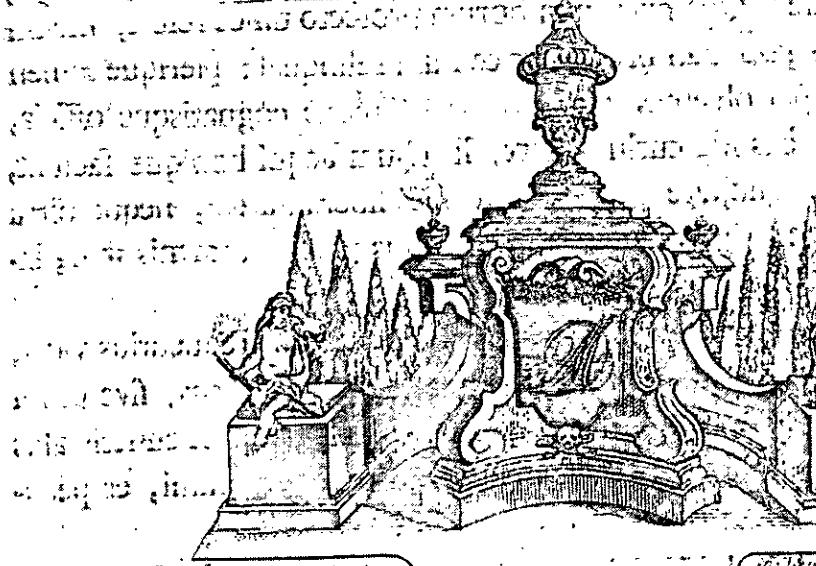
librorum opera Bibliothecae adseiscere, verum adhuc probabilem praesentis pecuniae summulam, pro continuandis librorum etiam nunc parum completorum emtionibus, relinquere potuerim. Haud abs videtur, hanc opportunam sibi me ultra offerentem ansam arripere, quo pie defuncti Consulis memoriam recolens, tot aliorum quoque Maecenatum liberalitatem hic publice quasi praedicare sustineam, qui secundarunt egregium *Dorneri* consilium, vel hoc modo lucri temporum opportunitate oblati particulam litterariae inopiae dicando, seris quoque nepotibus thesauros, intractis Arandum gazis opulentos, recentiorum augmentarum claritate exornatos tradere. Adolescentes litterarum studiis operam navaturi eumdem hunc *Dornorum* nostrum egregium fautorem experti sunt. Licet enim stipendiiorum antiquitus fundatorum neutiquam diribitor esset, e privato tamen censu tam largiter illis erogavit dotem potius, quam stipem, ut nimis rigidi censores vix, ac ne vix quidem, a reprehensione sibi temperarentur. Quae quidem ratio latius patet. Namque tot viuas, tot orphanos, tot alios omnis ordinis atque aetatis homines, tenet familiariter ob manifestam vel claudescitnam inopiam, laborantes, sustentavit, aluit, immo saginavit, ut invidi modestiam, qua Christi disciplinam strenue servans, non mode moleste sedulos arbitros, verum semet adeo ipse celaret, pavidum profusae comitatis pudorem auferarent. In quo mala mens malas animus generis, quod humanum se dicere praesumit, foede cernitur. Utetunque enim ditissimus quisque negotiator, praesertim orbus, vixerit, haud sane effugiet, quin a malevolis, qui laboriose plerumque partas opes limis oculis adspiciunt, vel avaritiae vel luxuria nota inuratur. Haeredes sunt saepissime justiores, quam otiosi scurrae. Quamvis enim horum profecto unice refert, utrum defunctus amplam gazam an breviorem censem relinquat: plerique tamen justo dolore justa persolventes vita privatis adfinibus cognatisque officia, qualemcumque praesens Mercurius offert, lucellum aequi bonique faciunt, nec vituperantes magnopere attenuantem opes liberalitatem, neque ultra licitum applaudentes triparci senis, qui oretenus plenis crumenis invigilaverit, sordibus.

Quam incertae sint omnes mundanae opes, nemo frequentius videt, vel praesertim persuasum sibi habet, quam negotiator classicus, sive primi ordinis. Inde exsistit ~~reprobatur~~ illud, quod mercatores, praecunctis aliis mortalibus, lucri soleant cupidi, iidem nihil secius liberalissimi, et pecuniae negligentes, ne dicam confemtores reperi.

Multa quidem adhuc restant, quae de excellente *Dorneri* indole, atque de ejus egregie factis merito praedicare possem. Sed sufficient hae paucae pagellae, quas piis manibus, inferiarum quasi loco, dicare meum fuit. Gaudet nunc animus, Dei atque humanitatis amantissimus, liquida recte factorum conscientia; solidoque fructu germanae fidei et probitatis; gaudet memoria grata, quae illi donec Hamburgum florebit, aeternum inquam! superstes.

XII

superstes erit. Curatam vitae, quam egit, egregiae descriptionem digniori biographo, huic tali vix defuturo, relinquam. Jam ex hac succincta delineatione apparebit, quam iusto dolore moereat civitas, ob amissionem tanti viri, tanti Consulis. Recreatur tamen illa beateque reficitur successore eiusdem dignissimo Viro. Magnifico *Daniele Lienau*, qui inde a die ix Februario 10 CC LXXXI, ubi Senator electus est, patriam et provinciam honestissimis consiliis rexit, eamque ob causam cum ingenti civium applausu Consul in *Dorneri* locum suffectus est. Habent profecto litterati quoque homines; cur de tali Consule laetentur ac tripudient; namque est egregius priscae et recentioris litteraturae arbiter, et ipse litteris a pueritia inde adsidue imbutus atque enutritus. Fauxit Deus T. O. M. ut ambo, novus hic Hamburgensis reipublicae Consul, itemque in eius locum electus. Vir amplissimus Senator *Martinus Johannes Jenisch*, patriae multis nominibus egregie carus, cum toto Senatu atque omni civitate Hamburgensi diu sospites vigeant. Fata quidem ad natale solum revocantia, ab urbe me auferunt, ubi domicilium habere, merito pro ingenti providentiae favore censemur; at ita de me rebusque meis eadem promerita est, ut nemo facile arctioribus grati animi vinculis eidem adstrictus impensius in partem prosperorum, quos adprecari fas est, successum venire, vel Summum Numen ardenteribus votis pro eiusdem incolumente obtestari, pieque adorare debeat, quam ego.

15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
8010
8011
8012
8013
8014
8015
8016
8017
8018
8019
8020
8021
8022
8023
8024
8025
8026
8027
8028
8029
8030
8031
8032
8033
8034
8035
8036
8037
8038
8039
8040
8041
8042
8043
8044
8045
8046
8047
8048
8049
8050
8051
8052
8053
8054
8055
8056
8057
8058
8059
8060
8061
8062
8063
8064
8065
8066
8067
8068
8069
8070
8071
8072
8073
8074
8075
8076
8077
8078
8079
8080
8081
8082
8083
8084
8085
8086
8087
8088
8089
8090
8091
8092
8093
8094
8095
8096
8097
8098
8099
80100
80101
80102
80103
80104
80105
80106
80107
80108
80109
80110
80111
80112
80113
80114
80115
80116
80117
80118
80119
80120
80121
80122
80123
80124
80125
80126
80127
80128
80129
80130
80131
80132
80133
80134
80135
80136
80137
80138
80139
80140
80141
80142
80143
80144
80145
80146
80147
80148
80149
80150
80151
80152
80153
80154
80155
80156
80157
80158
80159
80160
80161
80162
80163
80164
80165
80166
80167
80168
80169
80170
80171
80172
80173
80174
80175
80176
80177
80178
80179
80180
80181
80182
80183
80184
80185
80186
80187
80188
80189
80190
80191
80192
80193
80194
80195
80196
80197
80198
80199
80200
80201
80202
80203
80204
80205
80206
80207
80208
80209
80210
80211
80212
80213
80214
80215
80216
80217
80218
80219
80220
80221
80222
80223
80224
80225
80226
80227
80228
80229
80230
80231
80232
80233
80234
80235
80236
80237
80238
80239
80240
80241
80242
80243
80244
80245
80246
80247
80248
80249
80250
80251
80252
80253
80254
80255
80256
80257
80258
80259
80260
80261
80262
80263
80264
80265
80266
80267
80268
80269
80270
80271
80272
80273
80274
80275
80276
80277
80278
80279
80280
80281
80282
80283
80284
80285
80286
80287
80288
80289
80290
80291
80292
80293
80294
80295
80296
80297
80298
80299
80300
80301
80302
80303
80304
80305
80306
80307
80308
80309
80310
80311
80312
80313
80314
80315
80316
80317
80318
80319
80320
80321
80322
80323
80324
80325
80326
80327
80328
80329
80330
80331
80332
80333
80334
80335
80336
80337
80338
80339
80340
80341
80342
80343
80344
80345
80346
80347
80348
80349
80350
80351
80352
80353
80354
80355
80356
80357
80358
80359
80360
80361
80362
80363
80364
80365
80366
80367
80368
80369
80370
80371
80372
80373
80374
80375
80376
80377
80378
80379
80380
80381
80382
80383
80384
80385
80386
80387
80388
80389
80390
80391
80392
80393
80394
80395
80396
80397
80398
80399
80400
80401
80402
80403
80404
80405
80406
80407
80408
80409
80410
80411
80412
80413
80414
80415
80416
80417
80418
80419
80420
80421
80422
80423
80424
80425
80426
80427
80428
80429
80430
80431
80432
80433
80434
80435
80436
80437
80438
80439
80440
80441
80442
80443
80444
80445
80446
80447
80448
80449
80450
80451
80452
80453
80454
80455
80456
80457
80458
80459
80460
80461
80462
80463
80464
80465
80466
80467
80468
80469
80470
80471
80472
80473
80474
80475
80476
80477
80478
80479
80480
80481
80482
80483
80484
80485
80486
80487
80488
80489
80490
80491
80492
80493
80494
80495
80496
80497
80498
80499
80500
80501
80502
80503
80504
80505
80506
80507
80508
80509
80510
80511
80512
80513
80514
80515
80516
80517
80518
80519
80520
80521
80522
80523
80524
80525
80526
80527
80528
80529
80530
80531
80532
80533
80534
80535
80536
80537
80538
80539
80540
80541
80542
80543
80544
80545
80546
80547
80548
80549
80550
80551
80552
80553
80554
80555
80556
80557
80558
80559
80560
80561
80562
80563
80564
80565
80566
80567
80568
80569
80570
80571
80572
80573
80574
80575
80576
80577
80578
80579
80580
80581
80582
80583
80584
80585
80586
80587
80588
80589
80590
80591
80592
80593
80594
80595
80596
80597
80598
80599
80600
80601
80602
80603
80604
80605
80606
80607
80608
80609
80610
80611
80612
80613
80614
80615
80616
80617
80618
80619
80620
80621
80622
80623
80624
80625
80626
80627
80628
80629
80630
80631
80632
80633
80634
80635
80636
80637
80638
80639
80640
80641
80642
80643
80644
80645
80646
80647
80648
80649
80650
80651
80652
80653
80654
80655
80656
80657
80658
80659
80660
80661
80662
80663
80664
80665
80666
80667
80668
80669
80670
80671
80672
80673
80674
80675
80676
80677
80678
80679
80680
80681
80682
80683
80684
80685
80686
80687
80688
80689
80690
80691
80692
80693
80694
80695
80696
80697
80698
80699
80700
80701
80702
80703
80704
80705
80706
80707
80708
80709
80710
80711
80712
80713
80714
80715
80716
80717
80718
80719
80720
80721
80722
80723
80724
80725
80726
80727
80728
80729
80730
80731
80732
80733
80734
80735
80736
80737
80738
80739
80740
80741
80742
80743
80744
80745
80746
80747
80748
80749
80750
80751
80752
80753
80754
80755
80756
80757
80758
80759
80760
80761
80762
80763
80764
80765
80766
80767
80768
80769
80770
80771
80772
80773
80774
80775
80776
80777
80778
80779
80780
80781
80782
80783
80784
80785
80786
80787
80788
80789
80790
80791
80792
80793
80794
80795
80796
80797
80798
80799
80800
80801
80802
80803
80804
80805
80806
80807
80808
80809
80810
80811
80812
80813
80814
80815
80816
80817
80818
80819
80820
80821
80822
80823
80824
80825
80826
80827
80828
80829
80830
80831
80832
80833
80834
80835
80836
80837
80838
80839
80840
80841
80842
80843
80844
80845
80846
80847
80848
80849
80850
80851
80852
80853
80854
80855
80856
80857
80858
80859
80860
80861
80862
80863
80864
80865
80866
80867
80868
80869
80870
80871
80872
80873
80874
80875
80876
80877
80878
80879
80880
80881
80882
80883
80884
80885
80886
80887
80888
80889
80890
80891
80892
80893
80894
80895
80896
80897
80898
80899
80900
80901
80902
80903
80904
80905
80906
80907
80908
80909
80910
80911
80912
80913
80914
80915
80916
80917
80918
80919
80920
80921
80922
80923
80924
80925
80926
80927
80928
80929
80930
80931
80932
80933
80934
80935
80936
80937
80938
80939
80940
80941
80942
80943
80944
80945
80946
80947
80948
80949
80950
80951
80952
80953
80954
80955
80956
80957
80958
80959
80960
80961
80962
80963
80964
80965
80966
80967
809